

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 80/18
V Luxemburgu 5. júna 2018

Rozsudok vo veci C-673/16
Relu Adrian Coman a i./Inspectoratul General pentru Imigrări a i.

Pojem „manželský partner“ v zmysle ustanovení práva Únie o slobode pobytu občanov Únie a ich rodinných príslušníkov zahŕňa manželského partnera rovnakého pohlavia

Hoci sa členské štáty môžu slobodne rozhodnúť, či povolia alebo nepovolia manželstvá osôb rovnakého pohlavia, nemôžu prekázať výkonu práva na pobyt občana Únie tým, že odmietnu priznať jeho manželskému partnerovi rovnakého pohlavia, ktorý je občanom krajiny, ktorá nie je členom EÚ, odvodené právo na pobyt na ich území

Pán Relu Adrian Coman, rumunský občan, a pán Robert Clabourn Hamilton, občan Spojených štátov amerických, žili v spoločnej domácnosti v Spojených štátoch amerických štyri roky pred tým, ako uzavreli v roku 2010 manželstvo v Bruseli. V decembri 2012 sa pán Coman a jeho manžel obrátili na rumunské orgány, aby im bol oznámený postup a podmienky, za akých môže pán Hamilton ako rodinný príslušník pána Comana získať právo legálne sa zdržiavať v Rumunsku počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace. Tento návrh sa zakladal na smernici o práve na voľný pohyb¹, ktorá umožňuje manželskému partnerovi občana Únie využívať toto právo, aby sa pripojil k svojmu manželovi v členskom štáte, v ktorom sa tento občan Únie zdržiava.

V odpovedi na túto žiadosť rumunské orgány pánom Comanovi a Hamiltonovi oznámili, že pán Hamilton má právo len na trojmesačný pobyt, najmä z toho dôvodu, že ho nemožno v Rumunsku považovať za „manželského partnera“ občana Únie, keďže tento členský štát neuznáva manželstvá medzi osobami rovnakého pohlavia („manželstvá osôb rovnakého pohlavia“).

Páni Coman a Hamilton podali na rumunské súdy žalobu, ktorou sa domáhali rozhodnutia, že došlo k diskriminácii na základe sexuálnej orientácie v súvislosti s výkonom práva na voľný pohyb v rámci Únie. Na Curtea Constituțională (Ústavný súd, Rumunsko) bola v tejto súvislosti podaná sťažnosť pre protiústavnosť, pričom posledný uvedený súd kladie Súdnemu dvoru otázku, či pán Hamilton spadá pod pojem „manželský partner“ občana Únie vykonávajúceho právo na voľný pohyb, a musí mu byť teda priznané právo na trvalý pobyt v Rumunsku.

Súdny dvor svojím rozsudkom z dnešného dňa najskôr pripomenul, že smernica o práve na voľný pohyb upravuje len podmienky vstupu a pobytu občana Únie v iných členských štátoch ako v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, a že táto smernica neumožňuje založiť odvodené právo na pobyt v prospech štátnych príslušníkov nečlenských štátov, ktorí sú rodinnými príslušníkmi občana Únie, v členskom štáte, ktorého je tento občan štátnym príslušníkom. Na základe smernice nie je teda možné založiť odvodené právo na pobyt v prospech pána Hamiltona v členskom štáte, ktorého je pán Coman príslušníkom, t. j. v Rumunsku. Súdny dvor však pripomína, že **v niektorých prípadoch štátnym príslušníkom nečlenských štátov, ktorí sú rodinnými príslušníkmi občana Únie, ktorí nemali na základe ustanovení smernice odvodené právo na pobyt v členskom štáte, ktorého má tento občan štátnu príslušnosť, mohlo byť napriek tomu priznané takéto právo na základe článku 21 ods. 1 Zmluvy**

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

o fungovaní Európskej únie (ustanovenie, ktoré priamo priznáva občanom Únie základné a individuálne právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov).

V nadväznosti na to Súdny dvor uvádza, že podmienky priznania tohto odvodeného práva na pobyt nemôžu byť prísnejšie ako podmienky stanovené smernicou na priznanie takéhoto práva na pobyt štátnemu príslušníkovi nečlenského štátu, rodinnému príslušníkovi občana Únie, ktorý vykonal svoje právo na voľný pohyb a usadil sa v inom členskom štáte než v štáte, ktorého je štátnym príslušníkom.

Súdny dvor konštatoval, že v rámci smernice o práve na voľný pohyb pojem „manželský partner“, ktorý označuje osobu spojenú s inou osobou manželským zväzkom, je rodovo neutrálny, a teda môže zahŕňať manželského partnera rovnakého pohlavia, ako je dotknutý občan Únie. Súdny dvor však spresňuje, že osobný stav jednotlivcov, pod ktorý spadajú pravidlá týkajúce sa manželstva, je oblasťou, ktorá patrí do právomoci členských štátov a právo Únie do tejto právomoci nezasahuje, takže tieto štáty sa môžu slobodne rozhodnúť pre upravenie alebo neupravenie manželstiev osôb rovnakého pohlavia. Uviedol tiež, že Únia rešpektuje národnú identitu členských štátov obsiahnutú v ich základných politických a ústavných systémoch.

Súdny dvor však rozhodol, že odmietnutie zo strany členského štátu uznať, len na účely priznania odvodeného práva na pobyt štátnemu príslušníkovi nečlenského štátu, manželstvo posledného uvedeného príslušníka s občanom Únie rovnakého pohlavia zákonne uzavreté v inom členskom štáte, môže narušiť výkon práva dotknutého občana voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov. To by malo za následok, že sloboda pohybu by bola v rôznych členských štátoch rôzna v závislosti od ustanovení vnútroštátneho práva upravujúcich manželstvo medzi osobami rovnakého pohlavia.

Ďalej však Súdny dvor uvádza, že voľný pohyb osôb môže byť predmetom obmedzení nezávislých od štátnej príslušnosti dotknutých osôb, pokiaľ tieto obmedzenia vychádzajú z objektívnych dôvodov všeobecného záujmu a sú primerané cieľu, ktorý legitímne sleduje vnútroštátne právo.

V tejto súvislosti verejný poriadok, ktorý je v prejednávanej veci uvedený ako odôvodnenie na obmedzenie práva na voľný pohyb, sa má chápať striktnie v tom zmysle, že jeho rozsah nemôže určiť jednostranne každý členský štát bez kontroly zo strany inštitúcií Únie. **Povinnosť členského štátu uznať manželstvá osôb rovnakého pohlavia uzavreté v inom členskom štáte** v súlade s právom tohto štátu, **len na účely priznania odvodeného práva na pobyt štátnemu príslušníkovi nečlenského štátu**, sa nedotýka inštitúcie manželstva v tomto prvom členskom štáte. Daná povinnosť najmä **neukladá tomuto členskému štátu povinnosť upraviť vo svojom vnútroštátnom práve inštitúciu manželstva osôb rovnakého pohlavia**. Navyše takáto povinnosť uznania, len na účely priznania odvodeného práva na pobyt štátnemu príslušníkovi nečlenského štátu, neporušuje národnú identitu, ani neohrozuje verejný poriadok dotknutého členského štátu.

Súdny dvor napokon pripomína, že vnútroštátne opatrenie, ktoré môže narušiť výkon práva na voľný pohyb osôb, môže byť odôvodnené iba v prípade, ak je to v súlade so základnými právami zaručenými Chartou základných práv Európskej únie. Keďže základné právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života je zaručené článkom 7 Charty, Súdny dvor uvádza, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že vzťah existujúci medzi homosexuálnym párom môže spadať pod pojem „súkromný život“, ako aj pod pojem „rodinný život“ z rovnakého dôvodu ako v prípade páru opačného pohlavia, ktorý sa nachádza v rovnakej situácii.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdného dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

www.curia.europa.eu

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106